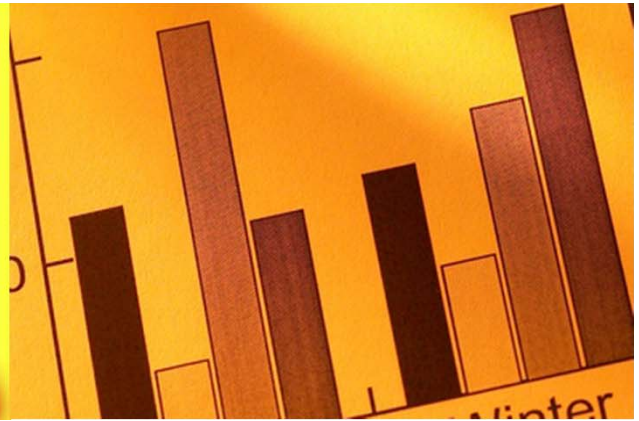
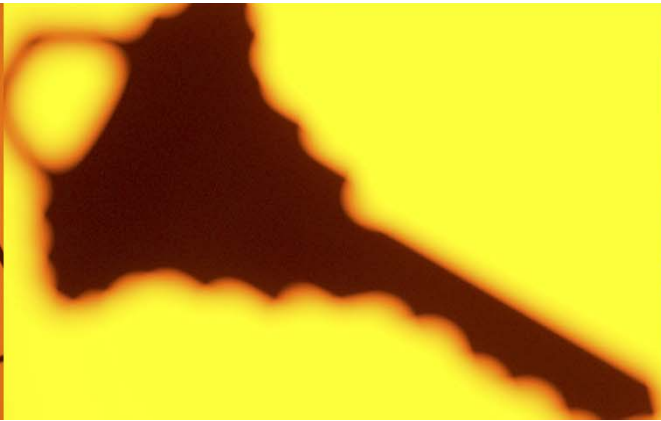
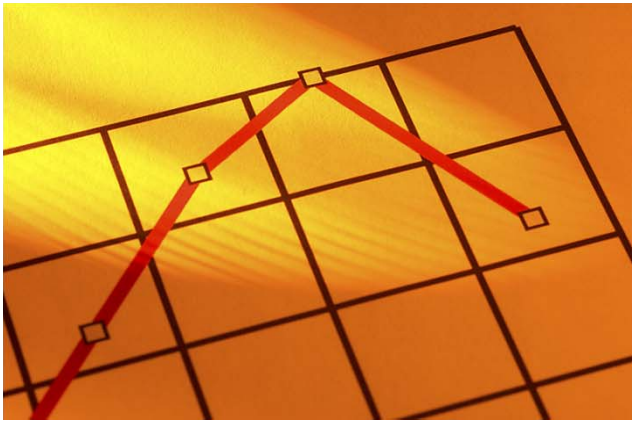

pwc.dk

***Baggrundsnotat for
Prospekt for
Syddansk Lånefond***
februar 2011

pwc

- **Introduktion**
- **Fondens formål**
- **Fondens konstruktion**
- **Regler, rammer og overvejelser**
- **Lånevilkår**
- **Opgaver for managementselskabet**
- **Fondens kapitaludvikling**
- **Samarbejdsrelationer**
- **Fondens effektmål**
- **Sammenfatning**
- **Bilag: Erfaring fra Region Nordjylland**

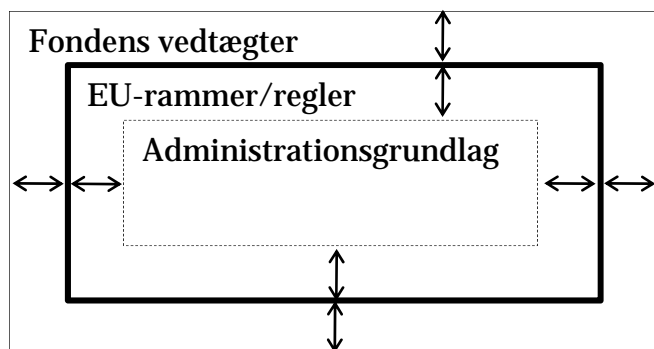
Introduktion

- Prospektet er udarbejdet i forlængelse af indstillingen på Vækstforums møde den 29. november 2010 - beslutningsreferatets punkt 7 omhandlende *Oprettelse af en lånefond til yderområderne*.
- PwC har i samarbejde med Sekretariatet for Syddansk Vækstforum udarbejdet prospektet.
- Prospektets indstillinger skal læses som sekretariatets indstillinger til Vækstforum og skal danne basis for udarbejdelse af låneansøgning til Erhvervs- og byggestyrelsen om 20 mio. kr. til lånefonden finansieret ved EU's Socialfond
- Indstillingerne under afsnittet *Rammer, regler og overvejelser* er primært møntet på i videst muligt omfang ikke at begrænse Lånefondens handlemuligheder.
- Indstillingerne under afsnittet *Lånevilkår* omfatter områder som til sin tid vil indgå i Administrationsgrundlaget for Lånefonden. Administrationsgrundlaget skal udstikkes af bestyrelsen og indstillingerne skal opfattes for forslag til fastlæggelse af fondens lånevilkår.
- Råderummet for Lånefonden i form af vedtægter, rammer og regler samt administrationsgrundlaget er illustreret og beskrevet på den følgende side.
- Lånefonden i Region Syddanmark skal støttes af Socialfonden. Region Nordjylland har oprettet en lignende lånefond, som er støttet af Regionalfonden og erfaringer herfra er gengivet i vedlagte bilag. Det kan være en fordel at læse erfaringerne fra Nordjylland først

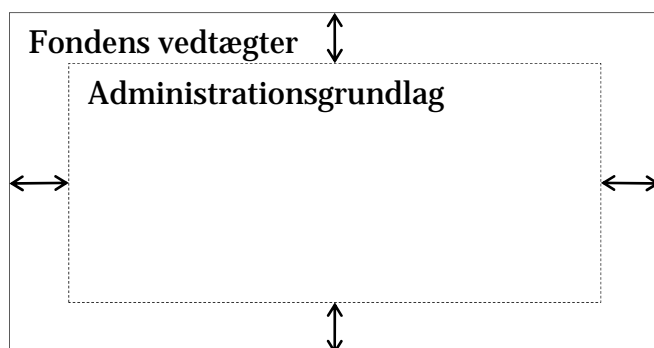
Fondens råderum

Ved fondens oprettelse

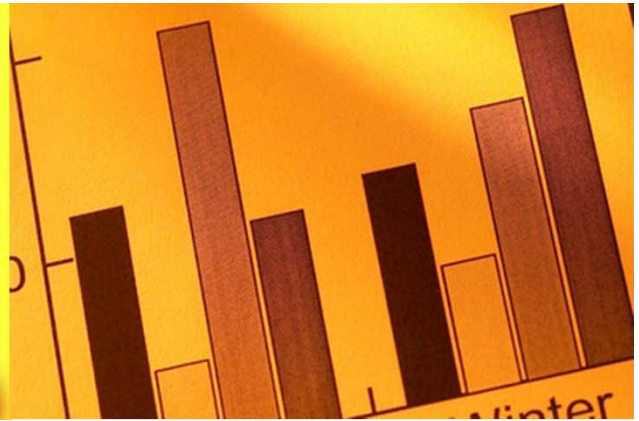
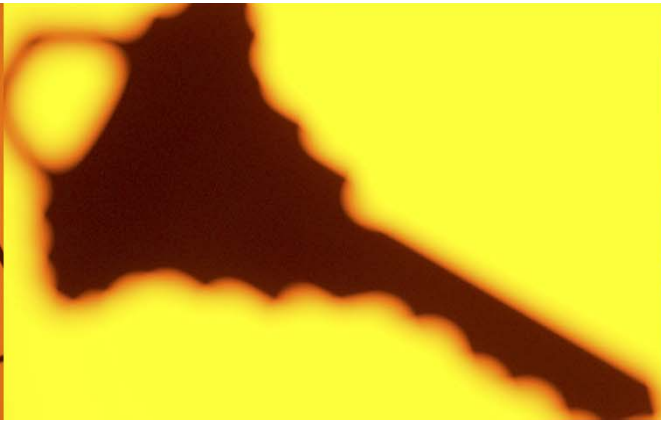
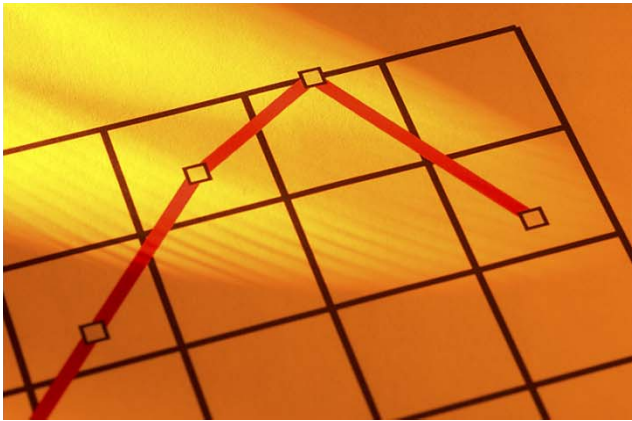

- Ved sin oprettelse er fondens aktiviteter underlagt EU- og national lovgivning. I fondens *Vedtægter* anføres, at enhver tildelt pulje skal overholde sit medfølgende regelsæt, således at det ikke er vedtægterne, men midlernes rammeanvendelse, der binder bestyrelsen. Formålsparagraffen bør gøres så vid som mulig.
- I så høj grad som muligt bør *Administrationsgrundlaget* afspejle EU- og national lovgivning så bestyrelsens råderum ikke indskrænkes yderligere. I den sammenhæng kan Vækstforum dog vælge at specificere kravene, så råderummet målrettes, f.eks. i forhold til indskærper af krav til SMV og yderområde og angivelse af retningslinier for lånevilkår

Efter rammebetingelsernes udløb

- Når rammebetingelserne udløber for indskudsmidlerne, så vil midlerne afbindes. Dermed forsvinder EU-rammerne som begrænsning. Herefter står det bestyrelsen frit for at ændre *Administrationsgrundlaget*, så deres råderum til fulde afspejler fondens formål.
- Bestyrelsen er herfra "kun" begrænset af fondens overordnede formål og *Vedtægter*, som eksempelvis kan omhandle vækstinitiativer i hele regionen, evt. stadig med krav om SMV, iværksætter og medfinansiering.

- Introduktion
- **Fondens formål**
- Fondens konstruktion
- Regler, rammer og overvejelser
- Lånevilkår
- Opgaver for managementselskabet
- Fondens kapitaludvikling
- Samarbejdsrelationer
- Fondens effektmål
- Sammenfatning
- Bilag: Erfaring fra Region Nordjylland

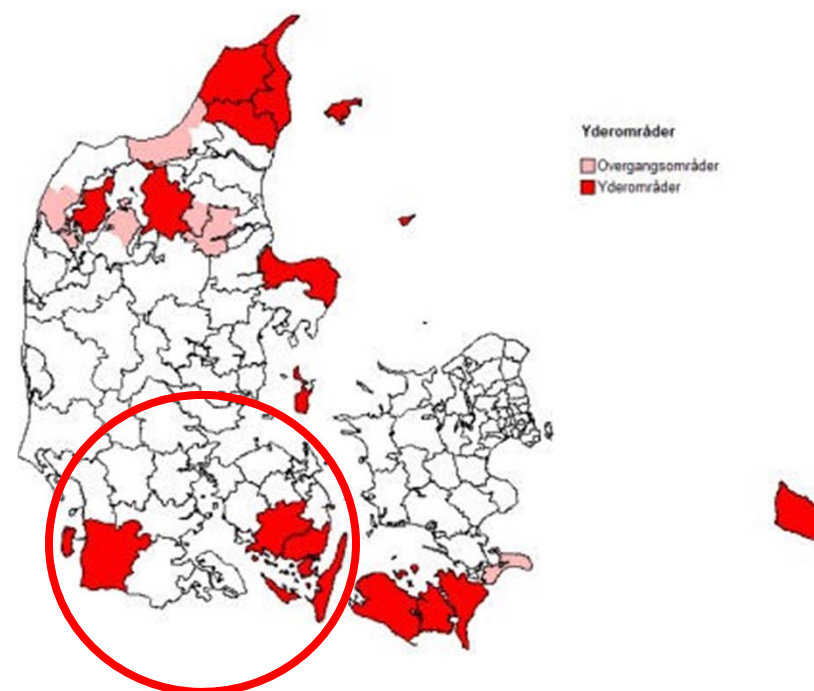
Fondens formål

Bidrage til lånemuligheder for udkantsområderne af regionen

- Adgangen til kapital bliver ofte nævnt som en barriere for vækst og udvikling i regionen. En undersøgelse gennemført i 2009 for Region Syddanmark har peget på, at specielt i yderområderne af regionen er investorer og långivere mere tilbageholdende, hvilket afspejles i en markant højere pris for at få kapital stillet til rådighed.
- Fondens formål er at lette adgangen til lånekapital for yderområderne i regionen, dvs. kommunerne Svendborg, Faaborg-Midtfyn, Langeland, Ærø og Tønder, samt småøerne under S sammenslutningen af Danske Småøer.

Vækst gennem støtte til små og mindre virksomheder

- Typisk har små og mindre virksomheder svært ved at opnå den nødvendige lånekapital til etablerings- eller udviklingsprojekter. Samtidig vurderes, at indsatser i forhold til netop disse virksomheder, specielt iværksættervirksomheder, vil have den største effekt på den regionale kompetence og jobudvikling.
- Fondens formål er derfor at fremme vækst og jobskabelse i regionen netop gennem fokusering på denne type af virksomheder.

Fondens formål

Risikovillig kapital

- Fonden skal i større omfang end det private kapitalmarked være parat til at yde låne til risikofyldte projekter med lempelige vilkår
- Udlånsvilkårene kan defineres således, at fonden så vidt muligt bevarer sin kapital, men ikke nødvendigvis øger kapitalen over tid, et svag fald i kapitalværdien svarende til driftsomkostningerne vil også være acceptabelt, men det bør tilsigtes, at perioden indtil pengene er forbrugt bør trækkes så langt som muligt
- Det forretningsmæssige potentiale af de projekter, som får bevilget lån, skal være tilstede også med markedsmæssige lånevilkår.

Udvikling og innovation

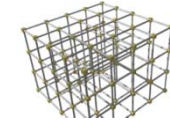
- Vækstforums mål er - foruden at fremme vækst - også at fremme udvikling og innovation i regionen. Vækstforums mål skal også være gældende for Lånefonden.

Indstilling

- Det indstilles, at fondens formål besluttet i overensstemmelse med ovenstående.

Fondens formål - målgruppe

Kriterier for målgruppen

Foruden at leve op til EU-lovgivningen, screenes virksomhederne for nedenstående kriterier i prioriteret rækkefølge:

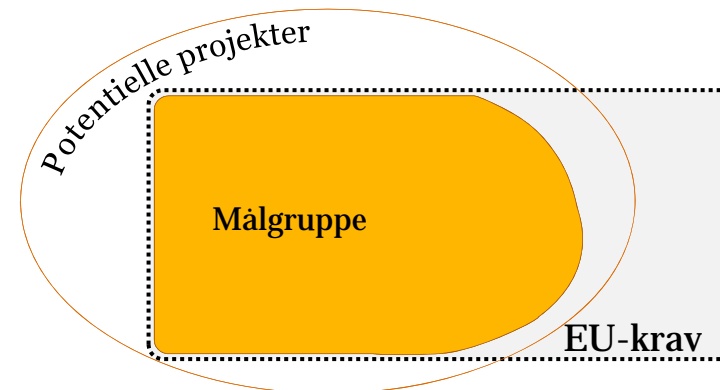
- Alder under fem år, SMV*, aktiviteter i Syddanmarks yderområder
- Grundigt udarbejdet forretnings- og finansieringsplan
- Nytænkende og innovativt koncept
- Kompetente iværksættere med relevant erfaring
- Stort indtjenings- og vækstpotentiale
- Høj overlevelseschance (dvs. ideens holdbarhed overstiger projektrisikoen)
- Match med den resterende portefølje med hensyn til branchevalg og risikoprofil
- Ydelser/produkter skal være tæt på kommercialisering
- Internationalt perspektiv

* SMV'er defineres på basis af EU-definitionen: Virksomheder, som beskæftiger under 250 personer og har en årlig omsætning på ikke over 50 mio. EUR eller en årlig balance på ikke over 43 mio. EUR. Desuden er det et krav, at virksomheden ikke indgår i en koncern, der samlet overskrider disse grænser

PwC

Kommentarer - kriterier for målgruppen

- Fonden skal ikke fungere som inkubator for iværksættere, som eksempelvis ikke har færdigudviklet deres forretningsplan
- Fonden kan deltage i risikofyldte projekter, men under hensyntagen til den samlede portefølje bør fonden balancere porteføljen, så den rummer såvel "høj vækst, høj risiko" som "stabilitet, lavere risiko".

Indstilling

- Det indstilles, at fondens målgruppe sammensættes i overensstemmelse med EU-krav til branche og alder samt i overensstemmelse med ovenstående retningslinjer for screening af låneansøgninger.

8

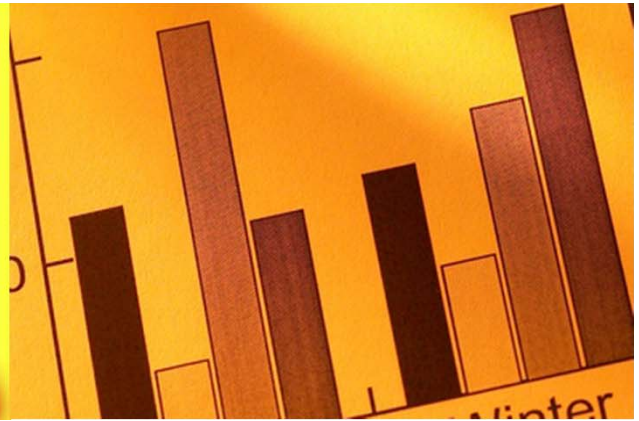
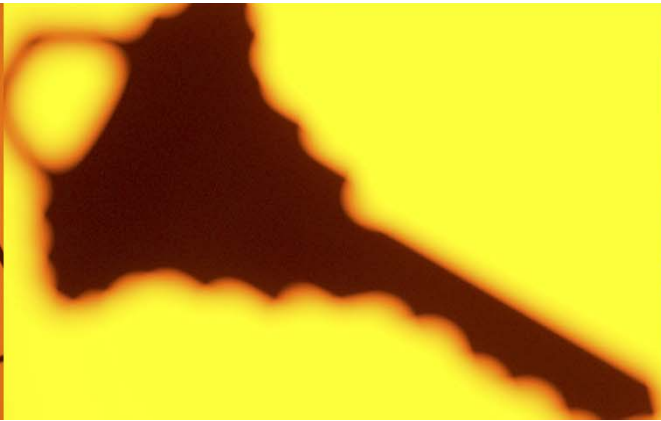
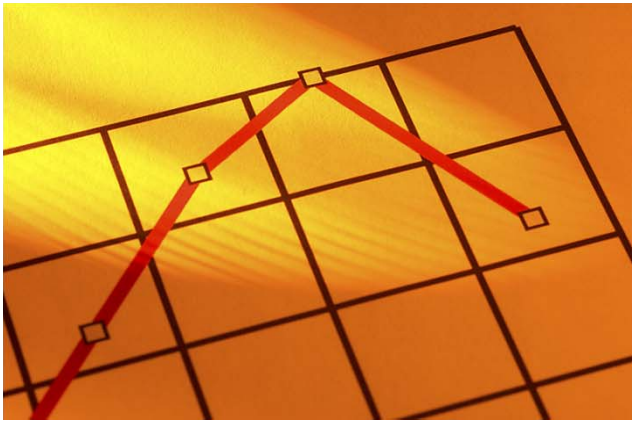
Fondens formål – eksempler på arketyper

Projekter som falder inden for fondens formål

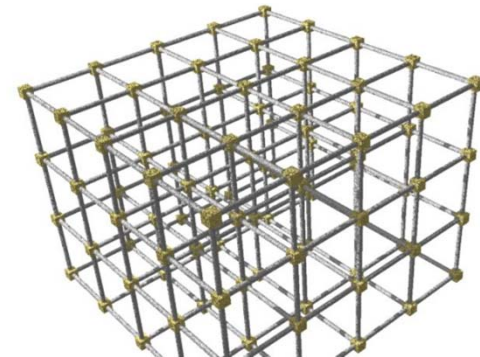
- **Opstart af postordreservice med nytænkende distributionssystem:**
Firmaet vil beskæftige tre personer på en af småøerne. Markedet er i vækst, og der er kun få spillere på markedet i Region Syddanmark. Lånet finansierer anskaffelse af inventar, udvikling af hjemmeside og indkøb af opstartsvarelager.
- **Udvikling af produktionslinje:**
Firmaet har produceret i tre år og har nået deres kapacitet. Ordrene strømmer ind - og firmaet må sige nej til ordrer. Lånet skal finansiere udvikling af innovativ produktionslinje, så virksomheden omkostningseffektivt kan udvide sin kapacitet og fortsætte med at øge sin omsætning.
- **Ombygning af lade til kontor for servicevirksomhed:**
Den nyopstartede virksomhed skal foretage opfølgende teleservice på salg for moderselskabet i Århus. Moderselskabet er en ung mindre virksomhed, der sælger produkter til husholdninger. Lånet finansierer køb af fast ejendom, udvikling af manualer og træning af de nyansatte.

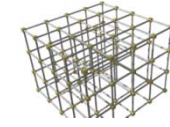
Projekter som falder uden for fondens formål

- **Et landbrug der vil købe jord:**
Et landbrug vil udvide gennem køb af nabo ejendom. Ansøgningen afvises, da de primære jordbrug falder udenfor Socialfondens målgruppe.
- **En virksomhed der søger om støtte til driftsomkostninger:**
Virksomheden har problemer med likviditeten, men håber at et billigt lån kan redde deres årsregnskab.
- **En 10 år gammel virksomhed, der har en ny ide:**
Virksomheden har indtil nu fokuseret på en type produkt og ønsker at omlægge produktionen til en ny type.
- **En innovativ iværksætter i Vejle:**
En iværksætter med bopæl i Vejle søger finansiering til udvikling af et innovativt produkt. Ansøgningen afvises da virksomheden ligger uden for fondens geografiske indsatsområde.

- Introduktion
- Fondens formål
- **Fondens konstruktion**
- Regler, rammer og overvejelser
- Lånevilkår
- Opgaver for managementselskabet
- Fondens kapitaludvikling
- Samarbejdsrelationer
- Fondens effektmål
- Sammenfatning
- Bilag: Erfaring fra Region Nordjylland

Fondens konstruktion

EU's Socialfondsmidler og Fonden for Syddansk Vækstfremme

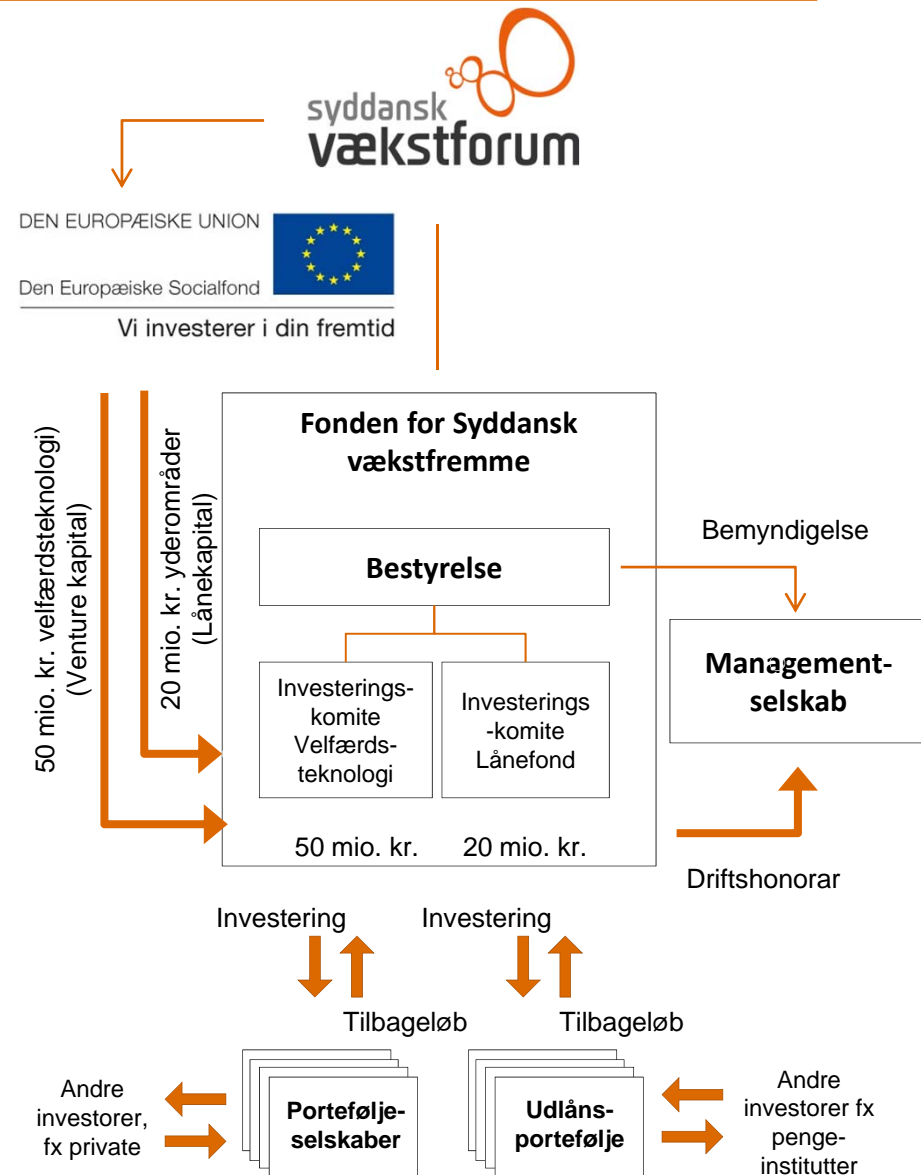
- 20 mio. kr. fra EU's Socialfond anvendes til vækstfremmende initiativer i Region Syddanmark gennem etablering af en lånefond.
- Lånefonden vil være en del af "Fonden for Syddansk Vækstfremme", som foruden lånefonden også består af en kapitalfond (initieret med 50 mio. kr. venturekapital) til investering i velfærdsteknologi.

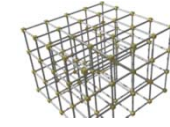
Bestyrelse

- De to fonde har fælles bestyrelse, hvis overordnede ansvar er varetagelse af midlernes anvendelse. Bestyrelsen har primært en strategisk rolle for fonden. Bestyrelsen er allerede udpeget.

Managementselskab

- Fonden(e) s drift varetages af et managementselskab. Efter screening og eventuel forbedring af indkomne låneansøgninger, kan managementselskabet indstille ansøgninger til godkendelse i fondens bestyrelse eller investeringskomite. Selskabet forvalter også lånemidlerne i praksis, dvs. udbetaler og følger op på servicering.
- Managementselskabet har indstillingsretten af låneansøgninger til både bestyrelsen og investeringskomiteen.

Fondens konstruktion

Investeringskomite

- Der bør etableres en investeringskomite for lånefonden (og en for kapitalfonden), som er godkendt af bestyrelsen og som har større bemyndigelse end managementselskabet i forhold til godkendelse af ansøgninger. Investeringskomiteen samles oftere end bestyrelsen, eksempelvis hver 14.dag eller hver måned.
- Bestyrelsen udpeger investeringskomiteen og delegerer beslutningskompetence til komiteen.
- Komiteen er hurtigarbejdende og har i større omfang end bestyrelsen lokalt kendskab til yderområderne.

Administrativt enkelt

- Det er hensigten, at fondens vedtægter og administrationsgrundlag defineres således, at administrationen af fonden bliver så enkel og let som muligt.

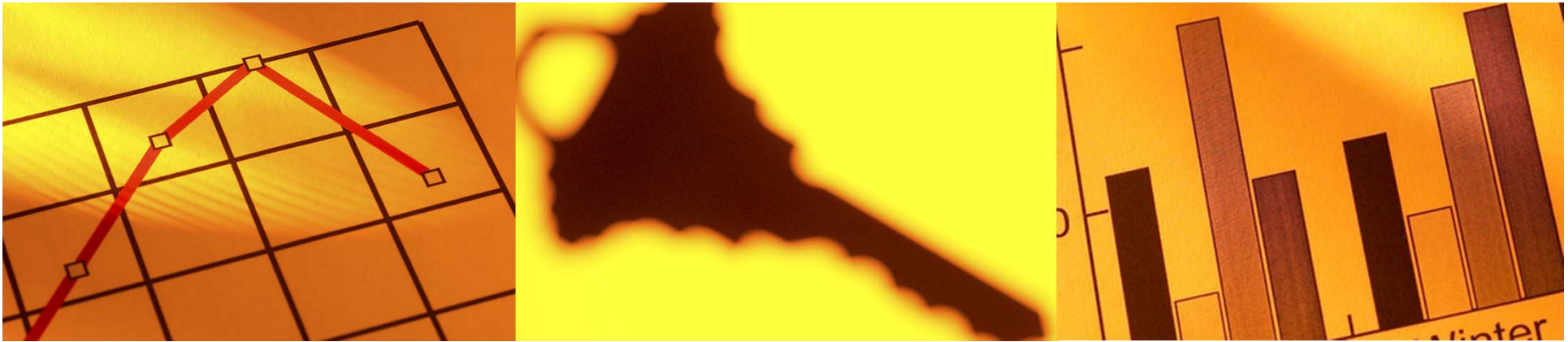
Hurtig reaktionstid på låneansøgninger

- Managementselskabet kan få mandat til at godkende låneansøgninger inden for en vis ramme. Ansøgninger som ligger uden for managementselskabets godkendelsesramme indstilles til godkendelse i investeringskomiteen, som mødes oftere end bestyrelsen. Store og/eller komplicerede ansøgninger skal godkendes af bestyrelsen, men efter høring i Investeringskomiteen.
- Med ovenstående deling af godkendelseskompetencen i tre lag tilsigtes at forenkle administrationen og reducere behandlingstiden af ansøgningerne så meget som muligt.

Indstilling

- Det indstilles, at fondens konstrueres i overensstemmelse med ovenstående.

- Introduktion
- Fondens formål
- Fondens konstruktion
- Regler, rammer og overvejelser
- Lånevilkår
- Opgaver for managementselskabet
- Fondens kapitaludvikling
- Samarbejdsrelationer
- Fondens effektmål
- Sammenfatning
- Bilag: Erfaring fra Region Nordjylland

Retsgrundlag

Retsgrundlag

- Reglerne for oprettelse af en lånefond finansieret af Socialfonden fremgår ikke specifikt af dansk lovgivning, men er omtalt i EU-lovgivningen.
- I Danmark er der kun kendskab til én organisation som tidligere har oprettet en "lånefond". Erhvervs- og Byggestyrelsen har ikke udarbejdet vejledninger eller øvrige fortolkningsbidrag for, hvorledes EU-reglerne skal anvendes i praksis i relation til en lånefond.
- Det anbefales derfor i videst muligt omfang at beskrive lånefondens virke i detaljer i en kommende ansøgning. Formålet er, at Erhvervs- og Byggestyrelsens legalitetskontrol af ansøgningen kan sikre, at en afvikling af aktiviteterne i overensstemmelse med den godkendte ansøgning medfører, at støtteregele overholdes.

Regelsæt

Regelsæt fremgår af Erhvervs- og Byggestyrelsens hjemmeside, heraf kan fremhæves:

- Rådets forordning (EF) Nr. 1083/2006 af 11. juli 2006, særligt artikel 44 og 78
- Program for Den Europæiske Socialfond i Danmark 2007-2013
- Erhvervs- og Byggestyrelsens retningslinjer for strukturfondsfinansierede projekter 2007-2013
- Statsstøtteregele, de minimis: Kommissionens forordning (EF) Nr. 1998/2006
- Meddelelse fra Kommissionen om revision af metode for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten (2008/C 14/02/)
- Definition af SMV'er: Kommissionens henstilling af 6. maj 2003
- Kommissionen har et fortolkningsdokument på området, der for tiden er under ændring.

Additionalitet

Regler

- Additionalitetsprincippet defineres normalt som, hvis en aktivitet ikke kan gennemføres i samme omfang eller på sammen tid eller inden for samme tidsramme uden det eksterne bidrag.

Muligheder og øvrige overvejelser

- I forhold til långivning fra Lånefondens side skal der være fokus på, hvorvidt Lånefondens bidrag er afgørende for, om aktiviteten kan gennemføres eller om der sker en væsentlig udvidelse med et bedre resultat.
- Lånefonden skal have mulighed for - i forlængelse af deres gennemgang af låneansøgningerne - at foreslå forbedringer af den bagvedliggende aktivitetsplan.
- I forhold til additionalitetskravet er det en parameter, at ansøger ikke kan få finansieringen af de samlede aktiviteter fra det normale pengemarked.
- Kravet om additionalitet betyder også, at der ikke kan ydes tilskud til aktiviteter, hvor alene lovkrav har begrundet aktiviteternes gennemførelse.

- Lånefonden skal for hvert enkelt lån dokumentere, at kravet om additionalitet er opfyldt. Dokumentation kan fx bestå af Lånefondens skriftlige vurdering af additionaliteten. Endvidere må låntager som minimum erklære, at gennemførelsen af aktiviteterne ikke ville kunne ske i samme omfang, på samme tidspunkt eller inden for samme tidsramme uden støtten. Endelig kan der lægges vægt på, at den eksterne finansieringsgiver betinger deres långivning af, at finansieringen med EU-midler opnås.

Indstilling

- Der skal ikke i ansøgningen til Erhvervs- og Byggestyrelsen stilles skærpende krav til additionaliteten end fastsat i EU- og national lovgivning.

Medfinansiering

Regler

- I EU-Kommissionens regelgrundlag er der generelt lagt vægt på en væsentlig deltagelse fra private investorer i forbindelse med finansielle instrumenter. I Social- og regionalfondssammenhæng er der krav om, at den nationale medfinansiering som minimum svarer til EU-finansieringen.

Muligheder og øvrige overvejelser

- Lånefonden kan kun yde lån, hvis der samtidig er en anden ekstern finansieringspartner.
- Forholdet mellem EU-finansieringen og den nationale finansiering bør tage udgangspunkt i de forhold der almindeligvis er i socialfondssammenhæng.
- Lånefonden skal fastsætte regler for, om kravene til medfinansiering kan kombineres med at være efterstillet kreditor i forhold til lånet fra private investorer eller hvorvidt det skal være sidestillet. Ud fra en additionalitetstankegang forekommer en efterstilling naturlig.

- Det normale pengemarked skal som udgangspunkt finansiere så stor en del som muligt af en virksomheds udviklingsaktiviteter med henblik på at sikre, at Lånefonden ikke træder i stedet for det normale pengemarked. Hvis Lånefonden træder i stedet for det, der ellers kan opnå finansiering fra det normale pengemarked, vil Lånefondens virke være konkurrenceforvridende i modstrid med de grundliggende regler.
- Lånefonden skal for hvert enkelt lån dokumentere, at kravene til medfinansiering er opfyldt. Dokumentation kan fx bestå af underskrevet låneaftale fra en anden ekstern finansieringspartner, udbetalingskvittering og lignende.

Indstilling

- Det indstilles, at lånefondens aktiviteter skal medfinansieres med nationale midler i forholdet 1:1 (eller mere).

Nyhedsværdi

Regler

- Det er et krav, at aktiviteterne har en nyhedsværdi.

Muligheder og øvrige overvejelser

- Lånefonden kan ikke deltage i finansiering af ordinære driftsaktiviteter i virksomhederne, da det er en opgave for det normale kapitalmarked.
- Lånefonden kan deltage i finansieringen af aktiviteter, der er fornyende på et eller flere områder, fx;
  - Innovation, videnopbygning og videndeling
  - Anvendelse af ny teknologi
  - Etablering og udvikling af nye virksomheder.
- Aktiviteterne skal altså være fornyende for virksomheden i forhold til dens udgangssituation og der bør særligt lægges vægt på at fremme og integrere innovative/nyskabende aktiviteter. Det fornyende element kan fx være, at virksomheden søger at tilgå nye markeder eller nye processer/produkter.
- Endvidere kan der lægges vægt på en vurdering af, om virksomheden lever videre og drager fortsat nytte af resultaterne fra aktiviteterne - efter at lånet er tilbagebetalt.

- Lånefonden skal for hvert enkelt lån dokumentere, at kravene til nyhedsværdi er opfyldt. Dokumentationen kan fx bestå af låntagers begrundede erklæring om, at aktiviteterne har nyhedsværdi og lånefondens skriftlige vurdering af, hvorfor ydelsen af lånet har en nyhedsværdi.

Indstilling

- Det indstilles, at Lånefonden kan deltage i finansieringen af aktiviteter, der er fornyende på et eller flere områder, fx;
  - Innovation, videnopbygning og videndeling
  - Anvendelse af ny teknologi
  - Etablering og udvikling af nye virksomheder.

Annoncering

Regler

- Alle potentielle låntagere skal have mulighed for at søge om lån.

Muligheder og øvrige overvejelser

- Lånefonden skal annoncere, at der er mulighed for at søge om lån. Formålet er at sikre, at alle potentielle låntagere i det omfattede geografiske område skal have mulighed for at søge om at få et lån bevilget.
- Lånefonden skal dokumentere, at alle potentielle låntagere har haft mulighed for at ansøge om et lån. Dette kan fx ske ved en beskrivelse af de tiltag der er foretaget for at sikre dette inklusive kopi af de foretagne annonceringer.
- Der er således ikke mulighed for at målrette ydelsen af lån til en specifik navngiven virksomhed.

Indstilling

- Der skal ikke i ansøgningen til Erhvervs- og Byggestyrelsen stilles skærpende krav til annoncering end fastsat i EU- og national lovgivning.

Statsstøtteregler

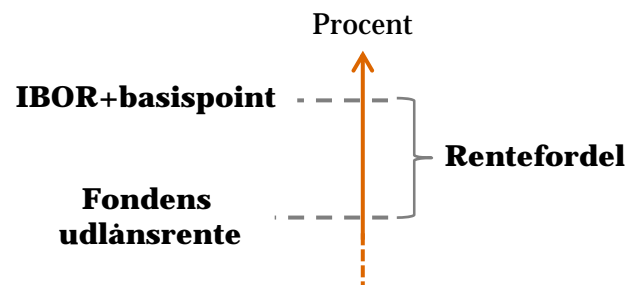
Regler

- Lånefondens virke er underlagt EU's de minimis-regler (Kommissionens forordning nr. 1998/2006), der generelt fastslår, at private virksomheder kun kan modtage statsstøtte til en værdi på op til 200.000 EUR over tre år.

Muligheder og øvrige overvejelser

- Hvis Lånefonden i sit virke vælger en metode, der udløser statsstøtte, er den forpligtiget til at kontrollere, at de minimis-grænsen på de 200.000 EUR ikke overskrides. Grænsen er 100.000 EUR for virksomheder i vejtransportsektoren.
- Danske virksomheder kan modtage offentlig støtte fra mange forskellige kilder. Grænsen på 200.000 EUR skal ses i forhold til al støtte som en virksomhed har modtaget over tre år.
- Lånefondens statsstøttevirkning afgøres entydigt af den rentefordel som gives i forhold til en referencesats der udarbejdes og offentliggøres af EU-Kommissionen. Det kan dog være nødvendigt at lægge yderligere basispoint til minimumssatsen på grund af den stillede sikkerhed eller den risiko, der er knyttet til støttemodtageren. Metode for tillæg af basispoint er nærmere beskrevet i Meddelelse fra Kommissionen om revision af metode for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten (2008/C 14/02/).

- Lånefonden skal ved hver bevilling af lån sikre - og dokumentere - at ydelsen af lånet ikke er i strid med EU's de minimis-regler. Dokumentation skal bestå af låntagers erklæring om, at låntager ikke har - eller vil overskride - grænsen på 200.000 EUR, samt lånefondens vurdering af, hvorfor ydelsen af lånet ikke er i strid med statsstøttereglerne.

IBOR: InterBank Offered Rate. Et rente som anvendes når pengeinstitutter låner af hinanden. IBOR er således et udtryk for prisen på kapital på pengemarkedet

Indstilling

- Der skal ikke i ansøgningen til Erhvervs- og Byggestyrelsen stilles skærpende krav til overholdelse af statsstøtteregler end fastsat i EU- og national lovgivning.

Forbrug

Regler

- Når der er opnået national medfinansiering i forbindelse med udlån er pengene forbrugt.
- Alternativt er der mulighed for - ved indskud af national medfinansiering i fonden - at anse pengene for forbrugt

Øvrige overvejelser

- EU-midlerne skal anvendes inden for programperioden 2007-2013 til udlån i overensstemmelse med socialfondsansøgningen. Der kan være mulighed for forlængelse frem til og med 2014.
- Projektet skal anvende midlerne en gang i projektperioden, som forventes at strække sig frem til 31.12.2013. Der er mulighed for at søge om forlængelse frem til 31.12.2014. Eventuelle uforbrugte midler ved projektperiodens ophør skal tilbagebetales, dog kan der være mulighed for anvendelse i henhold til særlige vilkår fra Erhvervs- og Byggestyrelsen. Erhvervs- og Byggestyrelsen har ikke afklaret, hvorvidt forbrugte midler er underlagt en bindingspligt efter tilbagebetaling, herunder bindingsperiodens længde.
- Efter udløbet af socialfondens rammebetingelser kan modtagne afdrag på lån anvendes til øvrige formål. Lånefonden antager, at modtagne afdrag på ydede lån kan anvendes til andre formål straks efter modtagelsen.

Forbrugets betydning for N+2

- Pengene er først forbrugt når de er udbetalt og der samtidig er opnået national medfinansiering. Det er således ikke tilstrækkeligt, at lånet er bevilget.

Krav til målgruppe - branche

Regler

- I det underliggende regelgrundlag er der ingen krav omkring investeringer i særlige brancher, men regelsættet udelukker dog investeringer i brancher, der er reguleret af anden EU-lovgivning og støtteordninger. De brancher og sektorer, som Lånefonden efter de minimis-reglerne ikke kan investere i, er følgende:
  - virksomheder inden for fiskeri og akvakultur
  - virksomheder inden for primærproduktion af landbrugsprodukter
  - virksomheder inden for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter
  - driftsstøtte til eksport og herunder etablering og drift af distributionsnet og løbende udgifter i forbindelse med eksportvirksomhed
  - virksomheder inden for kulsektoren
  - virksomheder der udfører vejgodstransport for fremmed regning i forhold til køb af transportkøretøjer
  - kriseramte virksomheder.

Muligheder og øvrige overvejelser

- Ud over disse brancher og sektorer er der ingen del af erhvervslivet, der er udelukket fra investeringer fra Lånefondens side.
- Lånefonden skal for hvert enkelt lån dokumentere, at lånet ydes til en branche, som det er tilladt at yde lån til.

Indstilling

- Der skal ikke i ansøgningen til Erhvervs- og Byggestyrelsen stilles skærpende krav til, hvilke brancher der må ydes lån til end fastsat i EU- og national lovgivning.

Krav til målgruppe - alder og størrelse

Virksomhedens alder

Regler

- EU har ikke fastsat grænser for alderen af iværksættervirksomheder. Erhvervs- og Byggestyrelsens fortolkning af en ny virksomhed er en levetid på maksimalt fem år.

Muligheder og øvrige overvejelser

- En iværksætter er en person, der etablerer en eller flere reelt nye aktive virksomheder.
- En ny ejer i forbindelse med et ejerskifte kan betragtes som en særlig form for iværksætter eller vækstiværksætter, hvis der er tale om et personligt ejerskab. Her er det personens status som iværksætter eller vækstiværksætter, der er det afgørende kriterium.
- En ny virksomhed kan være spin-off af en eksisterende virksomhed, hvis den etableres i personligt regi.
- Lånefonden skal måle og dokumentere, at alderen ikke overskrider de fastsatte grænser ud fra den angivne startdato for virksomheden ved udskrift på cvr.dk eller dokumentere, at der i øvrigt er tale om en vækstiværksætter eller spin-off-virksomhed.

Indstilling

- Det indstilles, at målgruppen for lånene er virksomheder med en maksimal alder på fem år, set i forhold til virksomhedens stiftelse eller seneste ejerskifte.

Virksomhedens størrelse

Regler

- Kategorien mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (SMV'er) omfatter virksomheder, som beskæftiger under 250 personer, og som har en årlig omsætning på ikke over 50 mio. EUR eller en årlig samlet balance på ikke over 43 mio. EUR. Desuden er det et krav, at virksomheden ikke indgår i en koncern, der samlet overskrider disse grænser.

Muligheder og øvrige overvejelser

- Lånefonden skal for hvert enkelt lån dokumentere, at kravene til virksomhedens størrelse er opfyldt.

Indstilling

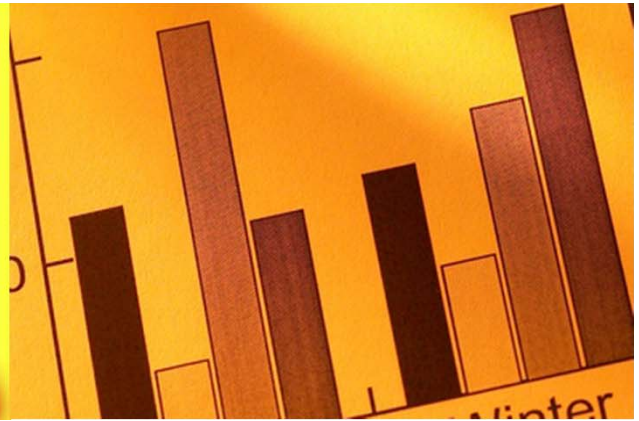
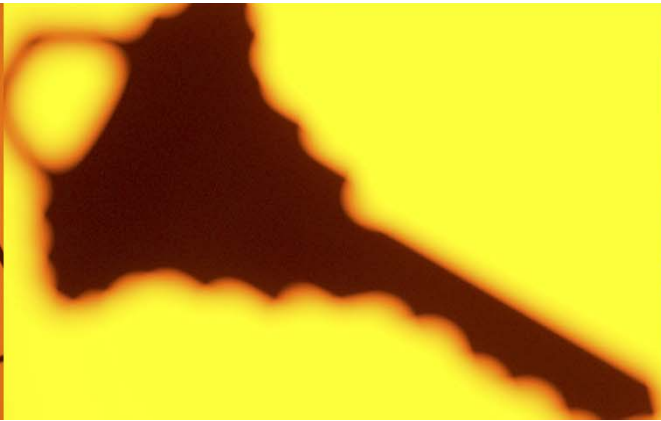
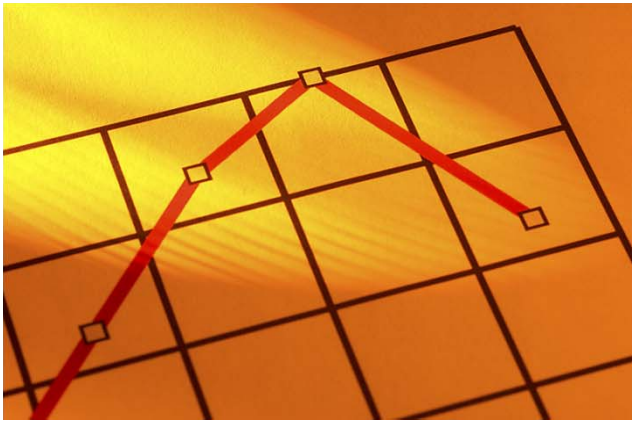
- Der skal ikke i ansøgningen til Erhvervs- og Byggestyrelsen stilles skærpende krav til virksomhedens størrelse udover, hvad der er fastsat i EU- og national lovgivning.

Afrapportering

Regler

- Det må forventes, at der skal foretages en afrapportering af lånefondens forbrug til Erhvervs- og Byggestyrelsen efter de sædvanlige regler for socialfondsprojekter. En sådan afrapportering sker for ordinære Social- og Regionalfondsprojekter hver sjette måned, og der skal efter projektperiodens afslutning indsendes et endeligt projektregnskab og en projektrapport.
- Som følge af, at reglerne for lånefonden ikke svarer til et "ordinært" socialfondsprojekt er det sandsynligt, at Erhvervs- og Byggestyrelsen vil fastlægge andre rammer og et andet afrapporteringsformat end der i øvrigt er gældende for socialfondsprojekter.
- Det managementselskab, som Lånefonden antager til at varetage managementopgaven, har ansvaret for afrapporteringen og sikre EU-reglernes overholdelse.

- Introduktion
- Fondens formål
- Fondens konstruktion
- Regler, rammer og overvejelser
- Lånevilkår
- Opgaver for managementselskabet
- Fondens kapitaludvikling
- Samarbejdsrelationer
- Fondens effektmål
- Sammenfatning
- Bilag: Erfaring fra Region Nordjylland

Lånevilkår

Fondens administrationsgrundlag

- Lånefondens bestyrelse har mulighed for at tilpasse lånevilkårene, under hensyntagen til EU-lovgivningen og fondens vedtægter
- Rammerne for lånevilkårene beskrives i fondens Administrationsgrundlag - der udstykses af bestyrelsen.

Komponenter til overvejelse

- Administrationsgrundlaget bør blandt andet definere vilkårene for nedenstående lånekomponenter:
  - Lånets størrelse
  - Fondens risikoprofil
  - Rentefastsættelse og løbetid
  - Udbetaling
  - Afdragsfrihed
  - Krav om sikkerhedsstillelse.

- Forslag til lånevilkår, som beskrevet i dette afsnit, skal opfattes som et udgangspunkt for bestyrelsens overvejelser i udformningen af administrationsgrundlaget
- Forslagene er forsøgt udformet, således at der opnås størst effekt i yderområderne for socialfondsmidlerne - med mindst mulig administrativ byrde til følge
- Når midlerne er frie af EU-rammebetingelserne, vil det være naturligt at genoverveje administrationsgrundlaget.

Lånenes øvre og nedre beløbsgrænse

Regler

Bestyrelsen kan selv bestemme hvilken størrelse lån, der kan bevilges. For at undgå at midlerne går til administration af en masse små lån eller at få store lån forbruger hele puljen, bør der dog sættes en nedre og en øvre grænse for lånenes størrelser.

Nedre beløbsgrænse

- De mindste lån bør ikke være så små, at omkostningen ved driften af låneforretningen overskygger lånenes størrelse.
- Det vurderes, at lån ned til 50.000 kr. koster uhensigtsmæssigt meget at administrere. Omvendt bør de mindste lån ikke være så store, at de afskærer nye iværksættere fra at ansøge om mindre beløb. Det vurderes, at eksempelvis 300.000 kr. vil være en for høj grænse.

Øvre beløbsgrænse

- De største lån bør tillade iværksættere af en vis størrelse at søge om store beløb. Omvendt bør lånene ikke kunne være så store, at fondens midler ikke rækker til mere end få projekter.

Indstilling

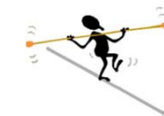
- Det indstilles, at der fastlægges en ramme, så lån gives i intervallet fra 100.000 til 3.000.000 kr.

Eksempler på nedre grænse for lånets størrelse

1. 50.000 kr.
2. 100.000 kr.
3. 300.000 kr.

Eksempler på øvre grænse for lånets størrelse

1. 2 mio. kr.
2. 3 mio. kr.
3. 5 mio. kr.

Lånets størrelse – fordeling

Regler

- Bestyrelsen kan selv fastsætte rammerne for lånenes størrelse

Muligheder

- Det er hensigten, at lånefonden som udgangspunkt yder små lån, men under hensyntagen til fondens formål vedr. vækstsikring bør der være plads til enkelte lidt større lån
- En mulighed kunne være at definere følgende tre grupperinger:

Små lån	100.000 - 400.000 kr.
Mellem lån	400.000 - 1.000.000 kr.
Store lån	1.000.000 - 3.000.000 kr.

Indstilling

- Det indstilles, at lånene planlægges fordelt over lånestørrelserne som angivet i figuren til højre. Små lån vil således udgøre 5 mio. kr. af puljen, svarende til ca. 20 projekter. Lån i mellemstørrelsen vil udgøre 7 mio. kr. svarende til ca. 10 projekter og store lån vil udgøre 6 mio. kr. svarende til ca. 3 projekter.
- Det indstilles endvidere, at managementselskabet har mandat til godkendelse af små lån, investeringskomiteen godkender mellem lån og bestyrelsen godkender de få store lån – eventuelle låneansøgninger er som indeholder tvivlsspørgsmål eskaleres opad i beslutningshierarkiet.

Forslag til retningslinjer for fordeling af lånestørrelser

Lånetype	Små	Mellem	Store
Ramme (tkr.)	100-400	400-1.000	1.000-3.000
Forventet antal lån	20	10	3
Forventet udlånsbeløb for lånetypen (mio. kr.)	5	7	6
Mandat til godkendelse ligger hos	Managementselskab	Indstillingskomite	Bestyrelse
Maksimal behandlingstid (uger)	4	6	12

Rentefastsættelse

Renteniveau

- Der findes ingen krav til lånenes rente, så længe statsstøtten ikke overskrider de minimis-reglerne og bestyrelsen kan frit træffe beslutning om fondens udlånsrente.
- Det er fondens formål at yde lempelige lån, men samtidig undgå for stor en statsstøtte. Som udgangspunkt bør renten afspejle den risiko en lånebevilling udgør af fondens samlede låneportefølje. To modeller kunne være relevante:

Model	Forklaring
1. Fast rente	Fast rente på tværs af alle lån. (f.eks. 4 %)
2. IBOR* + Variabelt Risikotillæg – Fast Rabat	Projekterne vurderes i henhold til deres individuelle risiko og renten sættes som IBOR + individuelt risikotillæg. Men en renterabat (f.eks. 2 procent point) gives for at gøre lånet mere lempeligt. Rabatten er fast på tværs af alle lån.

- Model nr. 2 vurderes som den mest retfærdige og vil give det bedste resultat i forhold til risikostyring, men er samtidig også den mest administrativt tunge. For at lette den administrative byrde bør den første model vælges.

Indstilling

- Det indstilles, at renten holdes "fast", således at alle lån bevilges til den samme rente. Eventuelt kan den faste rente justeres periodisk, måske hvert år, hvis IBOR flytter sig væsentligt.
- 4 % vil være et godt udgangspunkt for bestyrelsens fastsættelse af renten.
- Renten på de enkelte lån er er fast i hele lånets løbetid.

Løbetid og Afdragsfrihed

Lånets løbetid

- Bestyrelsen kan selv sætte retningslinjer for maksimal løbetid for lånet.
- I lyset af fondens formål til støtte af udviklingsprojekter - hvor man må forvente en tilbagebetalingstid inden for en kortere årrække - bør loftet sættes tilsvarende.
- Det vurderes, at projekter med tilbagebetaling på mere end 8 år ikke vil være sandsynlige at støtte og øvre grænse for løbetiden bør afspejle dette.

Indstilling

Der fastsættes en øvre grænse til løbetid på otte år, som i særlige tilfælde kan udvides til 10 år. Lånene kan frit bevilges med løbetider i hele år under den øvre grænse, det vil sige 1,2,3,....,7 år.

Afdragsfrihed

- Bestyrelsen kan selv træffe beslutning om retningslinjer for afdragsfri periode for lånene
- Afdragsfriheden er en stor fordel for de fleste af de virksomheder der får bevilget lån
- Dog kan det være u hensigtsmæssigt at lade lånet stå i hele perioden, da risikoen vil stige jo længere lånet ikke serviceres undervejs.

Indstilling

- Det indstilles, at en afdragsfri periode gives på et år, i særlige tilfælde op til to år.

Udbetaling

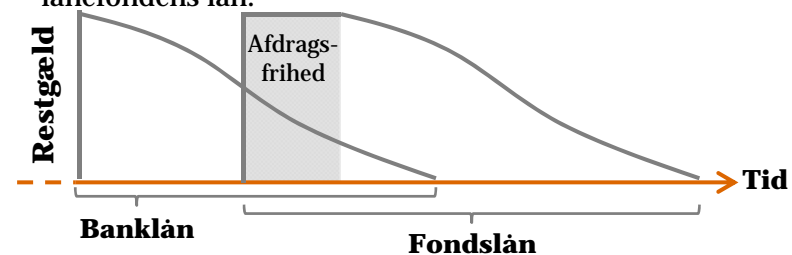
Regler

- Der er ikke noget krav om, at den nationale medfinansiering og lånefondens lån skal udbetales og/eller afvikles samtidigt. Bestyrelsen kan selv definere rammer og retningslinjer omkring udbetaling af lånene

Muligheder og øvrige overvejelser

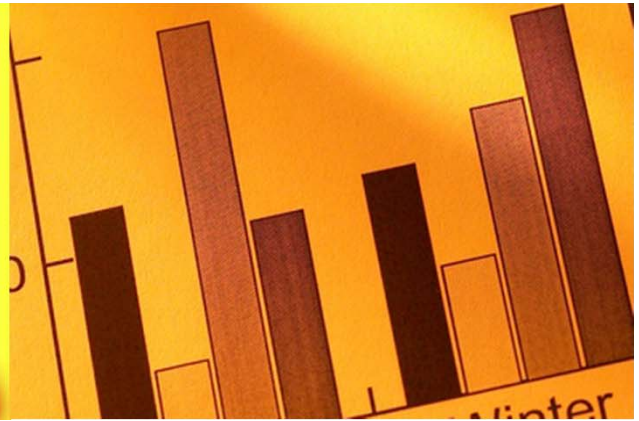
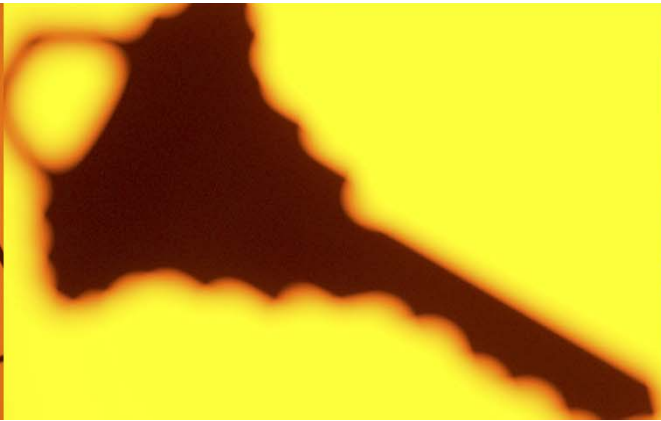
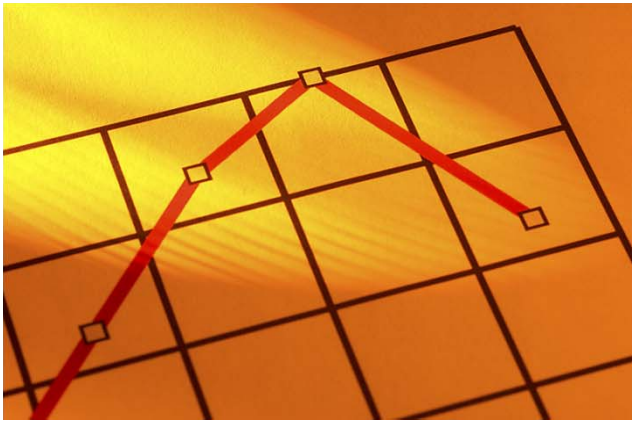
- De bevilgede lån vil kun kunne udbetales i den udstrækning, at de udviklingsaktiviteter, som ligger til grund for bevilling af lån, gennemføres. Endvidere skal der være dokumentation for udgifternes størrelse, og for at de er betalt.
- Før lånet helt eller delvist udbetales skal låntager dokumentere følgende:
  - At udgifterne er afholdt og betalt. Dokumenteres ved faktura og betalingsdokumentation for eksterne udgifter. Indgår der interne timer i projektet kræver det timeregnskaber mv. Dokumentation skal følge socialfondens almindelige krav.
  - At resultaterne af aktiviteterne svarer til de ansøgte.
  - At medfinansieringen er på plads, dokumenteret ved aftale og udbetalingsdokumentation.
- Lånefonden skal opbevare dokumentation for, at udgifterne er afholdt, betalt og for resultaterne af aktiviteterne. Det kan være nødvendigt, at Lånefonden indhenter yderligere dokumentation, hvis den modtagne dokumentation ikke er tilstrækkelig.

- Dokumentationskravene skal sikre, at Lånefondens finansiering ikke anvendes til normal drift, hvilket vil være i strid med det grundlæggende regelsæt om, at det ikke er Lånefondens opgave at sikre den ordinære drift, men derimod at være med til at sikre, at udviklingsaktiviteter kan realiseres i fuld udstrækning.
- Sikkerhedsstillelse skal stilles senest ved udbetaling.
- En oplagt model for projektet vil være at få udbetalt banklånet først og derefter starte udbetalingen af lånefondens lån.

Indstilling

- Der skal ikke i ansøgningen til Erhvervs- og Byggestyrelsen stilles skærpende krav i forbindelse med udbetalingen end fastsat i EU- og national lovgivning.
- Der vil være mulighed for anvendelse af en udbetalingsplan som fastlægges i henhold til projektets milepæle.
- Renterne pålægges først fra udbetalingen.

- Introduktion
- Fondens formål
- Fondens konstruktion
- Regler, rammer og overvejelser
- Lånevilkår
- Opgaver for managementselskabet
- Fondens kapitaludvikling
- Samarbejdsrelationer
- Fondens effektmål
- Sammenfatning
- Bilag: Erfaring fra Region Nordjylland

Opgaver for managementselskabet

Managementselskab og opgaver

- Et managementselskab engageres til drift af fonden.
- Managementselskabets opgaver i forbindelse med drift af fonden er:
  - Screening af projekter
  - Vurdere og vejlede i relation til projekters forretningsmæssige idé
  - Vurdere bankforretningen i projekter
  - Vurdere projekter i relation til EU-reglerne
  - Bevilge "små" lån
  - Indstille til investeringskomite/bestyrelse
  - Administration af lån
  - Rapportering
  - Udarbejdelse af årsrapport
  - Sekretariatsbetjening af bestyrelse og investeringskomité
- Det kan blive nødvendigt for managementselskabet at benytte en underleverandør for opgaven til vurdering af projekter i relation til overholdelse af EU-reglerne.

Rapportering

- Managementselskabet skal halvårligt rapportere status til Erhvervs- og Byggestyrelsen, fondens bestyrelse og Vækstforum. Herunder væsentlige udfordringer, udviklingen i låneporteføljen, afskrevne lån, forbrug af bundne midler, planer for ubundne midler osv.
- Rapporteringsopgaven rummer også udarbejdelsen af årsrapporten, som managementselskabet forestår. Årsrapporten skal udarbejdes på en måde der sikrer, at anvendelsen af fondens midler er veldokumenteret.

Habilitet

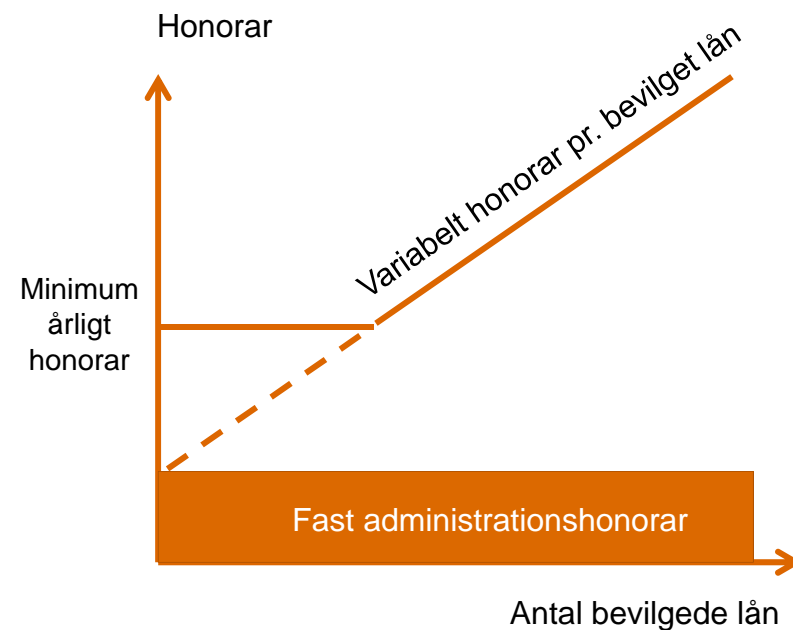
- Managementselskabet vil kunne risikere at komme i habilitetsproblemer, hvis fondens bevilling af midler sker til virksomheder, som managementselskabet rådgiver eller indgår forretningsmæssige relationer til i andre sammenhænge – en problemstilling som vil være specielt relevant, hvis managementselskabet er et pengeinstitut.
- Når der udarbejdes en forretningsorden for managementselskabet skal det herunder sikres, at habilitetsproblemer undgås.

Opgaver for managementselskabet – honorar

Honorarstruktur

- Honorarer til managementselskabet udbetales af fondens midler
- Honoraret består af en fast del + en variabel del pr. bevilget lån
- Den variable del fastsættes som en procentsats af størrelsen på de bevilgede lån – heri er der indbygget en incitamentsstruktur til, at managementselskabet har så højt aktivitetsniveau som muligt med hensyn til at få fondens midler udlånt.
- Foruden den faste del garanteres et variabelt honorar svarende til et minimums antal bevilgede lån pr. år.
- 80 % af honoraret kommer til udbetaling ved lånets bevilling og de resterende 20 % når lånet ophører
- Hvis en virksomheds låneansøgning afvises, udløses der ikke noget variabelt honorar. Omkostningerne dækkes af de faste administrationshonorar.

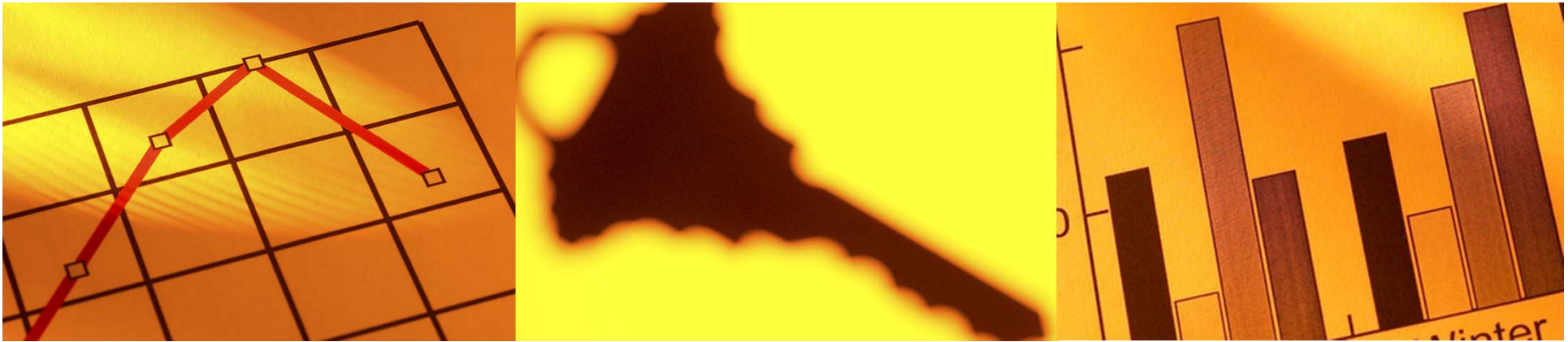

Udbud af managementopgaven

- Managementselskabet findes gennem udbud, en mulig model kunne være, at der bydes på en pris for:
  - De faste årlige administrationsomkostninger
  - Omkostning pr. lån som en procent af lånets størrelse.

Indstilling

- Det foreslås at en honorarstruktur som skitseret danner udgangspunkt for udbud af management opgaven

- Introduktion
- Fondens formål
- Fondens konstruktion
- Regler, rammer og overvejelser
- Lånevilkår
- Opgaver for managementselskabet
- **Fondens kapitaludvikling**
- Samarbejdsrelationer
- Fondens effektmål
- Sammenfatning
- Bilag: Erfaring fra Region Nordjylland

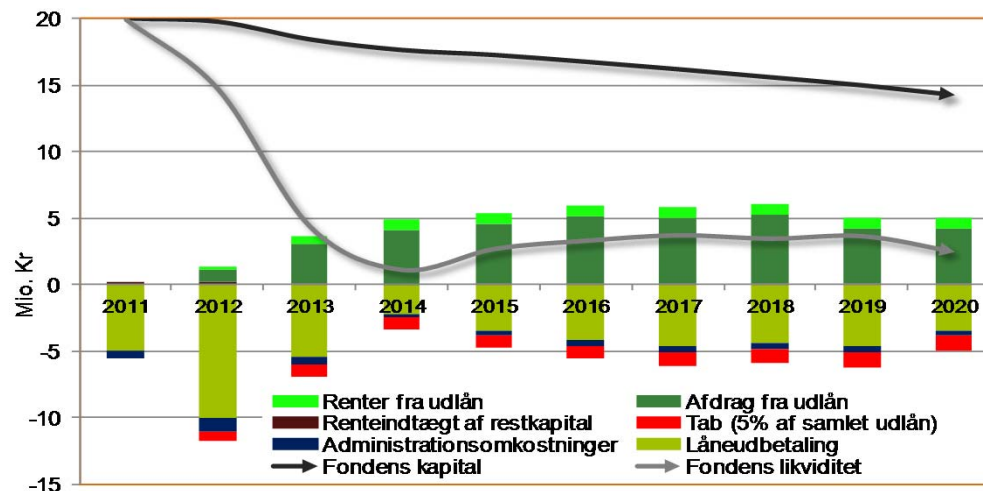

Fondens kapitaludvikling

Simulering af fondens kapital- og likviditetsudvikling

Lånefondens udvikling i kapital og likviditet er simuleret i figuren til højre. I takt med at lånene tilbagebetales, finansieres nye lån, så likviditeten genanvendes hurtigst muligt. Der kalkuleres med et tab på 5 % om året for de udlånte midler. Øvrige forudsætninger i simuleringen er:

- Fondens midler fra EU's socialfond udlånes første gang inden 31.12.2013, som foreskrevet i rammebetingelserne
- Lånenes gennemsnitlige løbetid er fem år, hvor første år er afdrags-, men ikke rentefrit
- Lånene er annuitetslån (lånet serviceres med konstant ydelse. I takt med at lånet tilbagebetales, stiger afdragets andel af ydelsen og rentens andel falder)
- Administrationsomkostningerne (managementselskabet og afholdelse af komite- og bestyrelsesmøder) afspejles af en procent af det årlige udlånsbeløb.

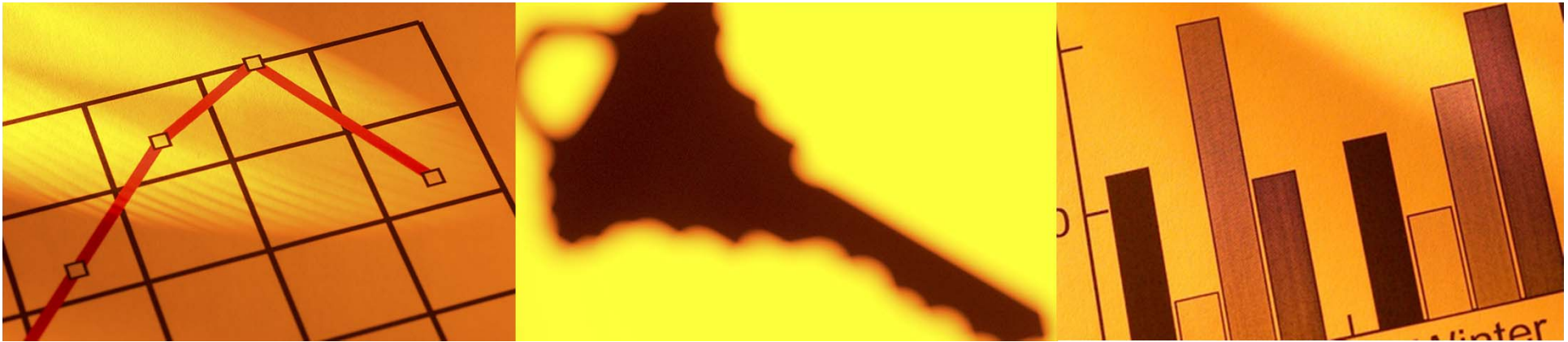
Fondens udvikling

- Med de givne forudsætninger udvikler fondens kapital sig jævnt faldende, hvilket illustrerer midlernes gradvise forbrug som følge af nettoresultatet med renteindtægter på den ene side og tab og administrationsomkostninger på den anden side. Fem år efter fondsmidlernes første udbetaling, dvs. i 2018, er 25 % af kapitalen tabt.
- Baseret på fondens 20 mio. kr. i opstartskapital, vil midlerne række til op til fire udlånsrunder. Renteindtægten fra udlån vil modsvare en del af det estimerede tab og dermed forlænge midlernes anvendelse.

Indstilling

- Det indstilles, at fondes risikovillighed modsvarer et tab på 5 % om året af fondens udlånte midler.

- Introduktion
- Fondens formål
- Fondens konstruktion
- Regler, rammer og overvejelser
- Lånevilkår
- Opgaver for managementselskabet
- Fondens kapitaludvikling
- Samarbejdsrelationer
- Fondens effektmål
- Sammenfatning
- Bilag: Erfaring fra Region Nordjylland

Samarbejdsrelationer

Det er væsentligt for fondens succes at managementselskabet har gode samarbejdsrelationer til aktører med fokus på iværksætter, innovation og vækst.

Det private pengemarked

- Det er vigtigt, at managementselskabet har et godt samarbejde med det private pengemarked og særligt i yderområderne som følge af kravet om medfinansiering.

Vækstfonden

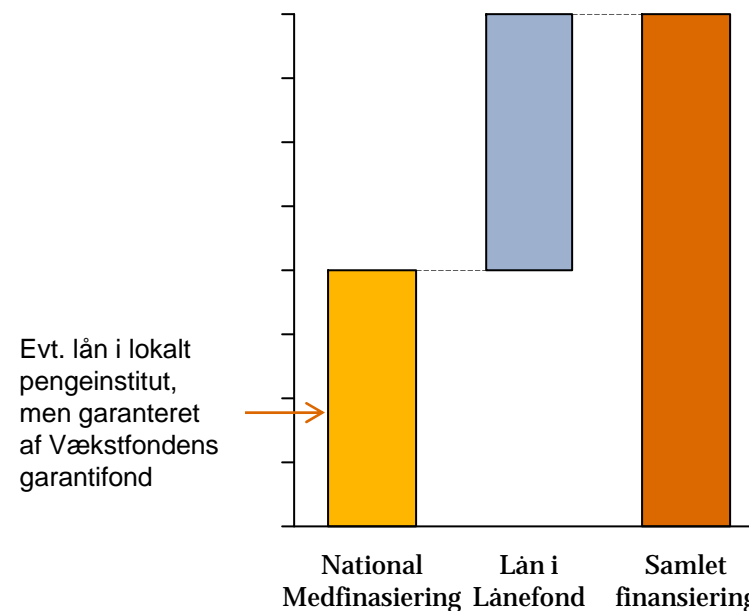
- Et samarbejde med Vækstfonden kan i enkelte lånesager være med til at sikre ansøgerne den fornødne finansiering fra det private pengemarked og dermed den krævede nationale medfinansiering.
- Vækstfonden kan eksempelvis stille vækstgaranti for den del af lånet der finansieres af det private pengemarked.

Vækstguiden.dk

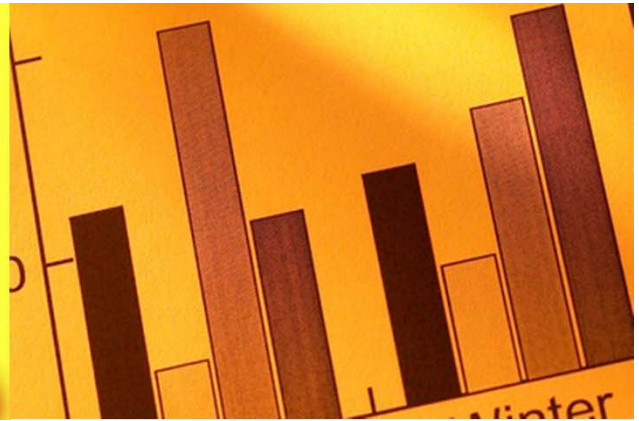
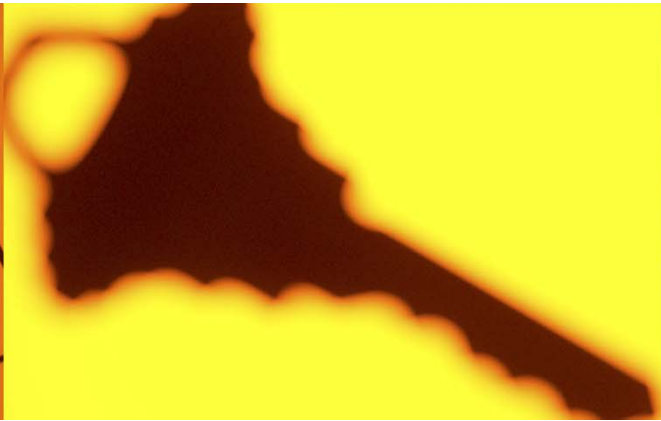
- Vækstguiden.dk giver et samlet overblik over alle offentlige tilbud, der skaber vækst og udvikling i virksomheder - og kan henvise til tilbud. Lånefonden bør fremgå af Vækstguiden.dk således at potentielle låntagere er opmærksom på finansieringsmuligheden.

Øvrige aktører

- Øvrige aktører der kan søges samarbejde med er eksempelvis Væksthus Syddanmark, Connect Denmark og de lokale erhvervsråd.

- Introduktion
- Fondens formål
- Fondens konstruktion
- Regler, rammer og overvejelser
- Lånevilkår
- Opgaver for managementselskabet
- Fondens kapitaludvikling
- Samarbejdsrelationer
- Fondens effektmål
- Sammenfatning
- Bilag: Erfaring fra Region Nordjylland

Fondens effektmål

Forslag til fondens succeskriterier

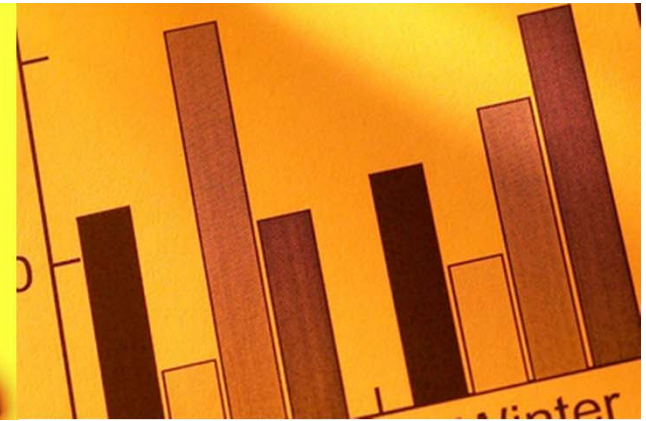
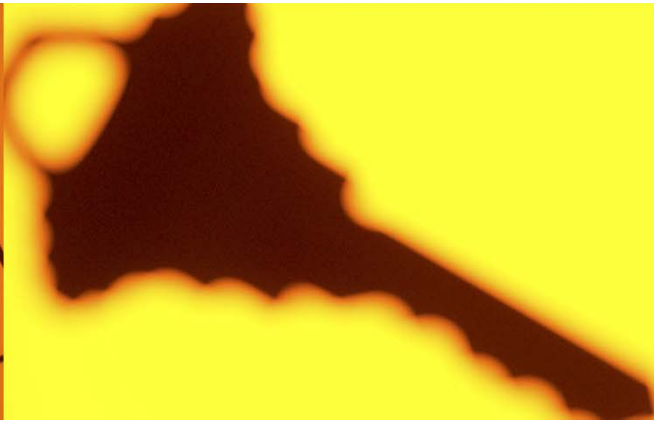
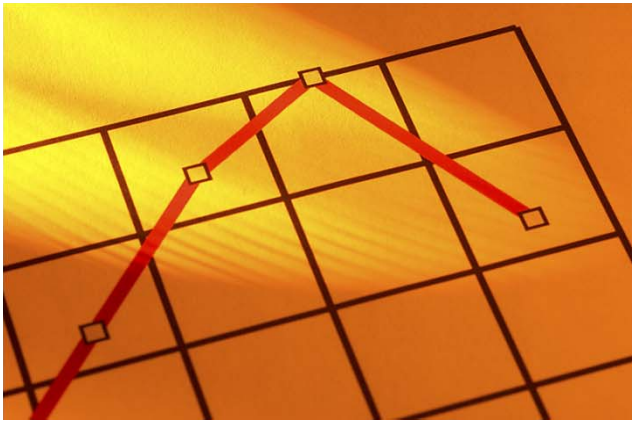
For at sikre, at bestyrelsen, investeringskomiteen og managementselskabet styrer mod samme mål, og at der skabes resultater i overensstemmelse med fondens formål, bør Vækstforum definere fondens succeskriterier ved effektmål. Målene bør være ambitiøse, men realistiske. Forslag til effektmål er:

- **Gennemsnitlig indtjeningsvækst på 10 % blandt virksomheder i låneporteføljen**
Virksomhederne i låneporteføljen bør efter projektperiodens udløb gennemsnitligt kunne demonstrere indtjeningsvækst på 10 %.
- **1. gangs udlån af samtlige socialfondsmidler på 20 mio. kr. 2011-2013**
Midler der ikke er udlånt under rammebetingelserne inden 2014, skal tilbagebetales til EU's Socialfond. Mulig dispensation fra reglen bør ikke afspejles i effektmålet.
- **2. udlån af midlerne løber tilsammen op i minimum 15 mio. kr.**
Når fondens udlånte midler tilbagebetales, bør de hurtigst muligt genudlånes.
- **Risikoprofilen for fonden bør matche et årligt tab på 5 % af de udlånte midler**
Hvis fondens udlånte midler tilbagebetales uden forventet tab, bør risikovilligheden på efterfølgende udlån tilsvarende øges, så fondens gennemsnitlige risikoprofil matcher et forventet tab på 5 % om året.

Indstilling

- Det indstilles, at ovennævnte effektmål indtænkes som fondens succeskriterier.

- Introduktion
- Fondens formål
- Fondens konstruktion
- Regler, rammer og overvejelser
- Lånevilkår
- Opgaver for managementselskabet
- Fondens kapitaludvikling
- Samarbejdsrelationer
- Fondens effektmål
- **Sammenfatning**
- Bilag: Erfaring fra Region Nordjylland

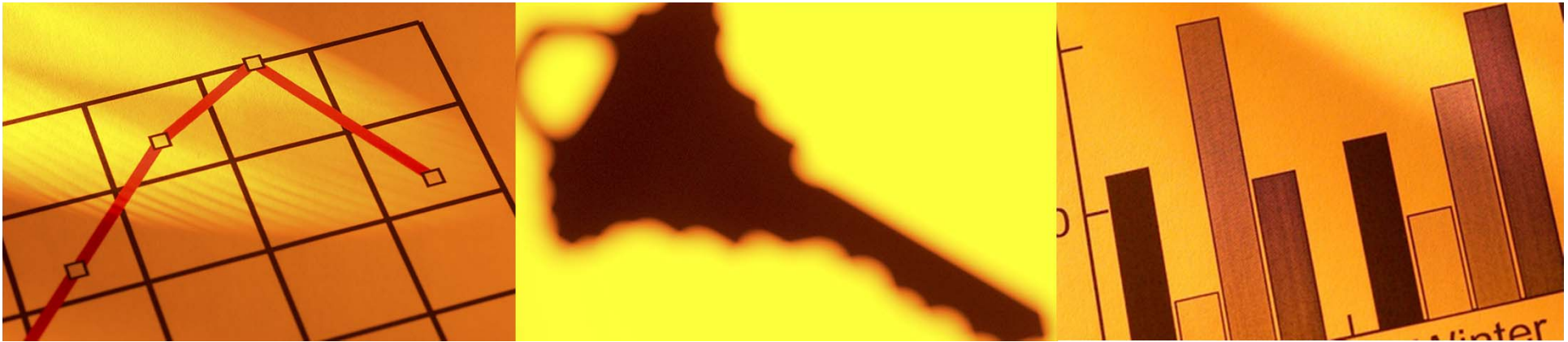

Sammenfatning

- Lånefondens formål er sikre vækst og udvikling i Region Syddanmark ved at lette adgangen for små og mellemstore nystartede virksomheder til lånekapital i regionens yderområder. Det vil sige kommunerne Svendborg, Faaborg-Midtfyn, Langeland, Ærø og Tønder, samt småøerne under Sømmenslutningen af Danske Småøer.
- Organisatorisk og juridisk bliver Lånefonden en del af "Fonden for Syddansk Vækstfremme", som er under etablering
- Fondens formål er at støtte aktiviteter der er nyskabende, innovative, vækstfokuserede og iværksættende.
- Fonden skal tilføres 20 mio. kr. fra Socialfonden og midlerne skal udlånes i lån af varierende størrelser i intervallet 100.000 kr. til 3 mio. kr.
- Et managementselskab skal varetage hele udlånsprocessen, herunder fondens administrative funktioner.
- Lånefonden konstrueres med en bestyrelse, en investeringskomite og et managementselskab.
- Lånefonden skal ikke træde i stedet for de ordinære finansieringskilder, men træde til hvor et projekts gennemførelse kræver finansiering på særligt lempelige vilkår hvad angår rente, løbetid og afdragsfrihed.
- Lånefonden vil efter tilbagebetaling af lån fortsætte finansieringen af virksomheder med tilbagebetalte midler.
- Lånefondens succeskriterie er blandt andet at være medvirkende til øget beskæftigelse og aktivitet i yderområderne i Region Syddanmark.

- Introduktion
- Fondens formål
- Fondens konstruktion
- Regler, rammer og overvejelser
- Lånevilkår
- Opgaver for managementselskabet
- Fondens kapitaludvikling
- Samarbejdsrelationer
- Fondens effektmål
- Sammenfatning
- Bilag: Erfaring fra Region Nordjylland

Erfaring fra Lånefond i Region Nordjylland

Der findes i Danmark kun en lignende lånefond, nemlig Nordjysk Lånefond, erfaringerne herfra er gengivet nedenfor:

Formålsparagraf

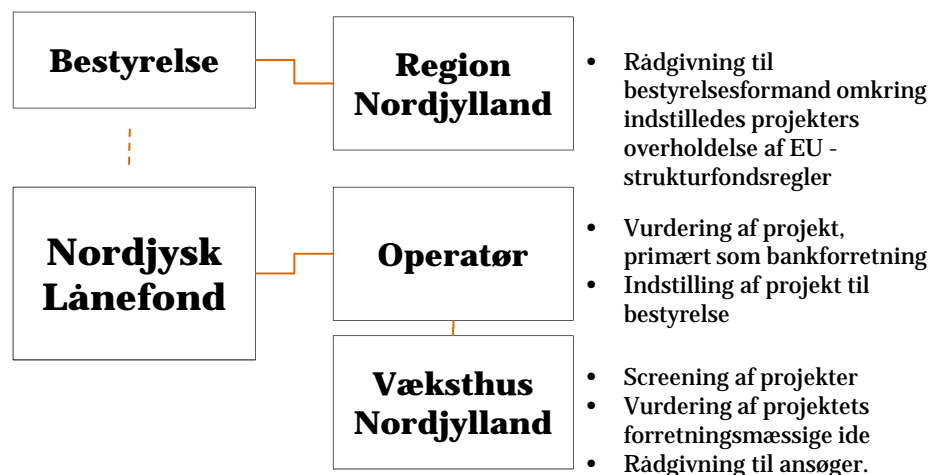
- Det er Region Nordjyllands erfaring, at formålsparagraffen i fondens vedtægter bør formuleres så bred som mulig for at undgå indsnævring af fondsmidlernes anvendelse efter at strukturfondskravene er "udvaskede"
- En tilpasning til aktuelle behov kan give problemer, hvis konjunkturerne skulle ændre sig i løbet af fondens løbetid.

Konstruktion

- Foruden bestyrelsen er tre aktører involveret i fonden:
  - Operatøren, som har ansvaret for den egentlige driftsopgave
  - Væksthus Nordjylland, som varetager screening af projekter samt rådgivning til ansøgere og
  - Region Nordjylland, som vejleder bestyrelsesformanden, idet denne også er udviklingschef i Region Nordjylland.

Bestyrelsen

- Bestyrelsen er professionel og ikke politisk
- Repræsentant for regionen er pr. definition formand for bestyrelsen
- Alle projekter skal godkendes af bestyrelsen. Målet er, at behandlingstiden for en ansøgning højst er seks uger fra ansøgning til godkendelse, inklusive screening, operatørbehandling og bestyrelsesgodkendelse
- Bestyrelsen består af fem mand og mødes hver anden måned
- Det er region Nordjyllands vurdering, at det bør undgås, at bestyrelsen bliver for stor
- Bestyrelsen har en forsikring i forhold til låntager.

Erfaring fra Lånefond i Region Nordjylland

Managementopgaven

Managementselskab/operatør

- Det er Region Nordjyllands opfattelse at termen "Managementselskab" relaterer sig til kapitalfonde og involverer en driftsrolle i relation til projektet/virksomheden, derfor bruger Nordjylland i stedet termen "Operatør" for lånefonden.
- Operatørens rolle er indstilling af projekter til bestyrelsen og forvaltning af midlerne samt udarbejdelse af en fremdriftsrapport for fonden hvert halve år.
- Operatørselskabet er et konsortium bestående af et enkeltmandsfirma (med tidligere bankdirektør som ejer) og en tidligere revisor (til bedømmelse af låneansøgninger) samt et revisionsfirma (til administration og bogføring).
- Det kan være en problemstilling, at operatøren har begrænset indsigt i EU-strukturfondsreglerne.
- I praksis kan der med en konstruktion - som for Nordjysk Lånefond - være en tendens til, at operatøren vurderer projekterne i højere grad som bankforretning, og i mindre grad som et vækstinitiativ.
- Det vurderes af Region Nordjylland, at det ved udbud vil være svært at finde en operatør, som kender EU-reglerne til bunds.
- Det er Region Nordjyllands vurdering, at der eksisterer en reel risiko for, at der kan opstå en situation, hvor dele af fondsmidlerne skal tilbagebetales til EU, derfor bør operatøren supporteres vedrørende EU's strukturfondsregler.

Væksthus Nordjylland

- Væksthus Nordjyllands rolle er at foretage screening af projekter i henhold til statstøttere reglerne, teknologi, marked, organisatorisk gennemførlighed etc.
- Rådgivning omkring det forretningsmæssige i projekterne både under udarbejdelse af projekter, under ansøgning og efter at finansieringen er på plads.

Region Nordjylland

- Regionen må ikke betjene fonden eller have driftsopgaver relateret til fonden (ifølge Erhvervsfremmelovgivningen må regionerne ikke drive virksomhed).
- Region Nordjylland "følger" fonden. Hvilket i praksis betyder, at en eller to personer fra regionen supporterer repræsentanten i bestyrelsen (dvs. formanden) for at sikre, at de politiske mål med fonden opnås.
- Projekterne kigges igennem i relation til EU-reglerne for at støtte Regionens repræsentant i bestyrelsen.

Udbud og honorar

- Operatøren er fundet ved udbud.
- Udbudsmaterialet gælder for en toårig periode, med forventning om 20 bevilligede lån og administration heraf. Honoraret for opgaven er fastsat til 1,1 mio. kr. Hvis antallet af bevilligede lå overstiger 20 i perioden, så ydes et tilskud pr. lån. Forventningen til bevilligede lån i den toårige periode har været 35 lån.

Erfaring fra Lånefond i Region Nordjylland

Rammer og regler

Statsstøtte

- Statsstøtten beregnes i udgangspunktet som rentefordeling ved lånet i forhold til markedsrenten og øvrige vilkår
- Rentefordelen (statsstøtteelementet) beregnes som forskellen mellem 1) den aftalte rentesats (4 %) og 2) IBOR + fast risiko tillæg (220 basispoint) svarende til sikkerhedsstillelse "Normal" og til rating "Tilfredsstillende (BB)". Det vil sige der differentieres ikke på risikotillæg på de enkelte sager.

Lånepakker

- Lånefonden anvender en udlånsrentesats på 4 %
- Som udgangspunkt gives afdragsfrihed i et år (2 terminer), i særlige tilfælde gives to år (fire terminer)
- Ifølge "klar udmelding" fra EBST på møde i sommeren 2009 må Fonden ikke stille sig bag den privatfinansierede del af projektet. Fondens lån og den privat finansierede del skal være sidestillet.
- Tilbagebetalingshorisont på otte år, undtagelsesvis udvidelse op til 10 år
- Maksimal lånegrænse er 5 mio. kr.
- En typisk model vil være, at medfinansieringen udbetales først og lånefondens lån kommer til udbetaling herefter, med en afdragsfri periode, der muliggør, at banklånet kan afvikles så hurtigt som muligt.

Udbetaling

- Lånefonden arbejder under den hovedregel, at pengene først kan udbetales når projektet er gennemført og pengene er forbrugt – men ofte defineres en udbetalingsplan med milepæle, og lån udbetales i henhold til forbrug op til milepælen
- EU-reglerne kræver dokumentation af forbrug. Det vil sige både fakturaer og også timeregnskab i det omfang at egne timer indgår i projektet enten som 1) egenfinansiering 2) lånefinansiering eller 3) privat pengemarked
- Sikringsakten skal stilles ved udbetaling
- Styrelsesmidler er forbrugt i hht. til N+2 når de er udbetalt til lånefonden. Pengene tilfalder først fonden, når de har været udbetalt første gang.

Succeskriterier/status

- Lånefonden oplever ikke den forventede efterspørgsel. I februar 2011, halvandet år efter lånefondens etablering, er der bevilget 16 mio. kr. i lån ud af i alt 60 mio. kr.
- Lånenes størrelse er mindre end forventet. Den gennemsnitlige lånestørrelse er ca. 1,4 mio. kr. og det største lån er ca. 3 mio. kr.
- Årsagen til manglende anvendelse af fondens midler skyldes, at mange af de potentielle projekter er anlægsprojekter - og ikke udviklingsprojekter - og falder dermed uden for målgruppen.

Kontaktinformation

Region Syddanmark

Marina V. Christensen

Udviklingskonsulent

Marina.V.Christensen@regionsyddanmark.dk

Direkte tlf. 7663 8201

Mobil: 2979 6435.

Susanne Gren Svendsen

Udviklingskonsulent

Susanne.Gren.Svendsen@regionsyddanmark.dk

Direkte tlf. 7663 2009

Mobil: 2920 2009

PwC

Christian Klibo

Partner

jck@pwc.dk

Direkte: +45 8932 5514

Mobil: +45 4041 9520

Jens Erik Hansen

Senior Manager

jeh@pwc.dk

Direkte: +45 3945 9971

Mobil: +45 2965 7772